

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

TOIMINTAKERTOMUS VUODELLE 2021

HYVÄKSYTTY KEVÄTKOKOUKSESSA 7.5.2022

Kuva: MAMTA Health Institute for Mother and Child

SISÄLLYSLUETTELO

Yleinen yhdistystoiminta	3
1.1 Järjestön hallinto ja sääntömääräiset yhdistyskokoukset	3
1.2 Hallitus	4
1.3 Työvaliokunta	4
1.4 Jaostot	4
1.5 Toimisto	4
Rauha	5
2.1 Rauhantöön keskeiset painopisteet	5
2.2 Jaoston työskentely	5
2.3 IPPNW Lääkärit ydinsotaa vastaan	5
2.4 ICAN -verkosto	5
2.5. KUU-hanke	6
Terveyspolitiikka	7
3.1 Terveyspolitiikan keskeiset painopisteet	7
3.2 Jaoston työskentely	8
3.3 Global Clinic ja PapeTe- hanke	8
Ympäristö	8
4.1. Ympäristötöön keskeiset painopisteet	8
4.2. Jaoston työskentely	9
4.3. Hankkeet	9
4.3.1. Ympäristöystävällisyys osana neuvolan arkea	9
4.3.2. Kestävä hyvinvointi lapsiperheissä	9
Kehitysyhteistyö	9
5.1 Kehitysyhteistyön painopisteet	9
5.2 Jaoston työskentely	10
5.3 Hankkeet	10
5.3.1. Laadukas laboratoriotestaus -koulutushanke Beninissä	10
5.3.2. Seksuaalisen väkivallan ehkäisy nuorten parissa Intiassa	10
5.3.3. Vammaisten naisten ja tyttöjen seksuaalioikeuksien edistäminen Keniassa	11
5.3.4. Nepaliläisten mielenterveyshanke	11
5.4.5. Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistäminen Baran ja Parsan maakunnissa Nepalissa	12
5.3.6. Somalian tuberkuloosiohjelma	12
5.3.7. Ihmisoikeusperustainen yhteisöllisen mielenterveyshoidon vahvistaminen Somalimaassa	13
5.3.9. Web sms Data collection by and from the People with Disability in Homa Bay & Siaya Counties, Kenia	13
Tiedotus ja viestintä	14
6.1 Tiedotuksen ja viestinnän keskeiset painopisteet	14
6.2 LSV-tiedote	15

6.3 Ulkoinen viestintä ja mediatyö	15
6.4. Opiskelijatoiminta	15
Talous	16
7.1. Toimintavuoden talous	16
7.2. Taloushallinto	17
7.3. Varainhankinta	17
Liitteet	19
Liite 1: Jäsenyydet ja edustukset vuonna 2021	19
Liite 2: Hallitus toimintavuonna 2021	19
Liite 3: Global Clinicin talousryhmä	19
Liite 4: Kehitysyhteistyöhankkeiden hanketyöryhmät 2021	19
Liite 5: Kannanotot, tiedotteet ja lausunnot	20

1. YLEINEN YHDISTYSTOIMINTA

Lääkärin sosiaalinen vastuu ry:n (LSV) 40. toimintavuoden toiminnassa korostuivat terveysalan kehitysyhteistyö ja terveystaloudellinen hanke- ja vaikuttamistyö. Alkuvuodesta työstettiin uutta strategiaa vuosille 2021-2025 ja se hyväksyttiin kevätkokouksessa toukokuussa.

Ympäristötyö aloitti vuoden julistamalla Ilmastohätätilan muiden suomalaisten lääkärijärjestöjen kanssa. LSV:n ympäristö- ja ilmastotyö ja yhteistyö Ilmastolääkäreiden kanssa laajeni vuoden 2021 aikana.

Rauhantyö juhlisti ydinasekieltosopimuksen astumista voimaan näkyvällä kampanjalla tammikuun 22. päivänä. Rauhantyön jaostossa jatkui työ ydinaseita vastaan. LSV jatkoi tiivistä yhteistyötä muiden rauhanjärjestöjen kanssa ICAN Finland verkostossa ja IPPNW:n jäsenenä.

Kehitysyhteistyöjaosto aloitti uusia hankkeita Beninissä, Keniassa, Intiassa ja Nepalissa. Kevään aikana viimeisteltiin ohjelmallisempaa lähestymistapaa kehitysyhteistyöhön: LSV haki ensimmäistä kertaa vationavustusta kansalaisjärjestöjen ohjelmamuotoiseen kehitysyhteistyöhön toukokuussa 2021.

Terveystaloudessa pääpaino pysyi paperittomien terveyden edistämiseksi. Naiset vailla vaihtoehtoja seksuaali- ja lisääntymisterveys- hanke tuli päätökseen.

LSV:n jäsenmäärä kasvoi 18 uudella jäsenellä (1,7 %) vuoden 2021 aikana ja koostui 1067 hammas-, eläin- ja ihmislääkäristä sekä näiden alojen opiskelijoista. Jäsenyydestä eronneita eläköityviä jäseniä korvaamaan tuli uusia jäseniä, erityisesti opiskelijoita. LSV:n työtä tehtiin näkyväksi Lääkäripäivillä, eri julkaisuissa ja sosiaalisessa mediassa sekä uusien vapaaehtoisten rekrytoimiseksi järjestetyissä tilaisuuksissa.

Vuosi 2021 oli LSV:n talouden näkökulmasta hyvä: tilikauden 2021 liikevaihto kasvoi tilikaudesta 2020 39%. Liikevaihdosta 82% muodostui LSV:n itse ja yhdessä hankekumppanien kanssa toteuttamasta kehitysyhteistyöstä, Suomessa toteutettujen hankkeiden osuuden ollessa noin 12% liikevaihdosta. Yhdistyksen yleiset, hanketyön ulkopuoliset, toimintakulut muodostavat 2,4% liikevaihdosta, ja jaostojen toimintakulut (mukaan luettuna Global Clinicin lahjoitusvaroilla tehtävä työ) 1,6% liikevaihdosta.

1.1 JÄRJESTÖN HALLINTO JA SÄÄNTÖMÄÄRÄISET YHDISTYSKOKOUKSET

Vuoden 2021 aikana järjestöhallintoa kehitettiin edelleen. Strategiaprosessi uudelle strategialle vuosille 2021-2025 saatettiin loppuun osallistavalla etäseminaarilla helmikuussa. LSV:n sääntömääräisessä etäyhteydellä järjestetyssä kevätkokouksessa 22. toukokuuta hyväksyttiin yhdistyksen uusi strategia. Yhdistyksen syyskokous pidettiin 11.12. hybridimuotoisena, kokousta ennen esiteltiin HUMUS- hanketta.

Vuoden aikana kehitettiin LSV:n varhaisen tuen malli ja aloitettiin talousohjeistusten päivitykset sekä Suomen että Somalian toimiston osalta.

LSV aloitti marraskuussa konsultin tuella seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisevän politiikan ja ohjeistuksen kehittämisen. Konsultin tueksi perustettiin työryhmä, joka tapasi kaksi kertaa vuoden 2021 aikana, vapaaehtoisille ja työntekijöille (sekä Suomessa että Somaliassa) tehtiin anonyymi verkkopohjainen itsearviointikysely ja konsultti haastatteli kahdeksaa avainhenkilöä, sekä aloitti LSV:n avaindokumenttien läpikäynnin. Työ viedään loppuun vuoden 2022 aikana.

1.2 HALLITUS

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuonna 2021 yhdeksän (9) kertaa. Hallituksen puheenjohtajana jatkoi Line Kurki ja varapuheenjohtajana Immi Kormi. Muut jäsenet olivat: Tuikka Asikainen, Arto Heinonen, Kati Juva, Matti Parry, Hanna Rintala, Tuuli Rämö, Heli Salmi ja Emma Lommi. Varajäseniä olivat Juha Gogulski ja Juho Heliste.

1.3 TYÖVALIOKUNTA

Järjestön hallitus nimittää vuoden ensimmäisessä kokouksessa työvaliokunnan. Siihen kuuluu järjestön puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimiston edustaja –käytännössä toiminnanjohtaja – ja 1-3 muuta hallituksen jäsentä. Työvaliokunta toimii valmistelevana elimenä erityisesti taloutta ja henkilöstöä koskevista asioista. Vuonna 2021 työvaliokunnalla oli 20 käsittely- tai päätösjakoa. Päätökset ovat menneet tiedoksi hallitukselle ja ne on arkistoitu. Työvaliokunnassa toimi vuonna 2021 Line Kurki, Immi Kormi, Matti Parry, ja Kaisa-Leena Juvonen.

1.4 JAOSTOT

LSV toimii jaostoissa, joista vuonna 2021 aktiivisia oli kehitysyhteistyöjaosto, rauhanjaosto, terveyspolitiikka ja ympäristöjaosto. LSV:n tiedotteesta vastasi hallituksen puheenjohtaja Line Kurki.

1.5 TOIMISTO

Toimisto jatkoi Caloniuksenkadulla yhteiskäyttötiloissa elokuun 2021 loppuun. Syyskuun 2021 alusta toimisto muutti Siltasaarenkadulle Globaalikeskukseen. Henkilökunta oli etätyössä koko vuoden. Työntekijöiden työhyvinvointiin kiinnitettiin erityistä huomiota. Tiimi on tavannut viikoittain etäyhteyksin viikkokokouksessa. Lisäksi on järjestetty epävirallisia kahvitaukoja verkossa. Jokaiselle toimiston työntekijällä on varattu vapaamuotoinen viikkopalaveri toiminnanjohtajan kanssa. Tiimille on järjestetty pienimuotoista virkistystoimintaa vuosineljänneksittäin.

Toiminnanjohtajana jatkoi Kaisa-Leena Juvonen ja järjestökoordinaattorina Johanna Järveläinen. Johanna toimi myös osa-aikaisena hankekoordinaattorina PapeTe-hankkeessa. Meri Paunonen jatkoi kehitysyhteistyön ohjelmapäällikkönä 15.3. asti, jolloin hän jäi tehtävästä toimivapaalle. Maritta Niskanen-Tamiru aloitti Paunosen sijaisena 1.3. Vuoden 2020 lopussa rekrytoitu uusi kehitysyhteistyön ohjelmapäällikkö Mari Laaksonen aloitti tehtävässä 11.1. Sini Karusto jatkoi LSV:n talouspäällikkönä tehtävässä. Meri Korniloff toimi täysipäiväisenä suunnittelijana paperittomien terveyttä edistävissä hankkeissa (joulukuussa 2021 80 % työajalla; toimivapaalla vuoden 2022). Lisäksi toimistolla oli harjoittelija Abdelkader Khadri 30.4.-11.6.2021.

2. RAUHA

2.1 RAUHANTYÖN KESKEISET PAINOPISTEET

Rauhantyössä pääpaino on edelleen ollut ydinaseiden vastaisessa työssä ja ydinasekieltosopimuksen esiintuomisessa. Merkittävä osa työstä on tehty ICAN Finland -verkoston kautta.

2.2 JAOSTON TYÖSKENTELY

Rauhanjaosto ei ole vuoden 2021 aikana pitänyt yhtään läsnäolokokousta, mutta asioita on käsitelty sähköpostin ja muiden sähköisten kanavien kautta. Yhteydenpito toimii sähköpostilistan rauha@lsv.fi kautta. Loppusyksystä 2021 LSV:n uusien illassa rauhanjaostoon tuli uusia jäseniä.

LSV tiedotteeseen on kirjoitettu IPPNW:n councilin kokouksesta sekä robottiaseista. FIMSICin seminaarissa 9.3 esiteltiin myös LSV:n rauhantyötä

2.3 IPPNW LÄÄKÄRIT YDINSOTAA VASTAAN

LSV on edelleen IPPNW:n aktiivinen jäsenjärjestö. Vuodelta 2020 siirtynyttä maailmankongressia ei koronaviruksen vuoksi pidetty myöskään 2021. Todennäköisesti tämä Mombasaan suunniteltu kokous järjestetään vuonna 2023.

IPPNW:n ylin päättävä elin International Council kokoontui virtuaalisesti 23.-24.3. Suomen Kati Juva toimi kokoukseen asti Councilin puheenjohtajana (Speaker) ja oli mukana kokousta järjestämässä ja vetämässä. Kokousta edeltävästi Juva osallistui myös IPPNW:n työvaliokunnan työskentelyyn. Osallistujia oli 85 yhteensä 37 maasta, (Suomesta 3). Kokouksessa kuultiin esityksiä mm. ydinasekieltosopimusta neuvotelleilta diplomaateilta ja kansainväliseltä punaiselta ristiltä. Councilin kokouksessa valittiin IPPNW:lle uusi johto, Kati Juva tuli valituksi järjestön hallitukseen (Board). IPPNW:n hallitus kokoontui etänä myös 30. - 31.10.

IPPNW:n Euroopan jäsenjärjestöt ovat tavanneet virtuaalisesti 12.3. sekä 10.12.2021

IPPNW:n molemmat perustajajäsenet ja rinnakkaispresidentit Bernard Lown ja Jevgeni Tšasov kuolivat vuonna 2021. Kati Juva ja Vappu Taipale kirjoittivat kummastakin muistokirjoituksen Helsingin sanomiin.

2.4 ICAN -VERKOSTO

Ydinaseiden vastainen toiminta on organisoitu pääosin ICAN Finland -verkoston kautta. Kati Juva on toiminut verkoston toisena koordinaattorina, Tekniikka elämää palvelemaan -järjestön Claus Montonen toisena. Koordinaatioryhmä on kokoontunut pääosin etänä noin kuukausittain ja on viestitellyt muuten facebook -ryhmän kautta,

Ydinasekieltosopimus (TPNW) tuli voimaan 22.1.2021, kun 50 maata oli ratifioinut sen. Tämä ympärille järjestettiin näyttävä some-kampanja 22. tammikuuta, mihin LSV haki ICAN Finlandin puolesta rahoitusta kansainväliseltä ICANilta. Verkosto keräsi 121 suomalaisen kulttuurin, tieteen,

urheilun ja politiikan vaikuttajan nimeä vetoomukseen ydinasekieltosopimuksen puolesta. Sopimus ja kampanja saivat jonkin verran julkisuutta myös valtamediassa. Useat sanomalehdet julkaisivat uutisia: pienemmät paikallislehdet, tärkeimmät ruotsinkieliset tiedotusvälineet, sosialidemokraattien poliittiset sanomalehdet, Vasemmistoliitto ja Vihreät. Sosiaalisessa mediassa twiittejämme käytettiin 49 000 kertaa ja Facebookissa 36 000 kertaa. Myös useat listallamme olevat ihmiset ja organisaatiot julkaisivat sinä päivänä jotain TPNW:stä, mm. Suomen Punainen Risti, luterilainen kirkko ja tietysti kaikki rauhanjärjestöt. Päivän aikana hashtagimme #ydinasekielto oli yksi eniten käytetyistä.

Juva ja Montonen kirjoittivat 17.10. Hufvudstadsbladetiin mielipidekirjoituksen *Är Natooptionen en hämsko för finländsk avspänningspolitik?*.

ICAN verkosto järjesti virtuaalisia NuclearCafé -tilaisuuksia. 29.4. oli teemana Kaikki mitä olen aina halunnut tietää ydinaseista ja 31.10 vieraana oli japanilaisia hibakushia. Hiroshima -päivänä oli ympäri Suomea tilaisuuksia, joissa muisteltiin atomipommien uhreja.

ICAN Finlandin koordinaattorit ovat myös pitäneet säännöllistä yhteyttä Euroopan ja Pohjoismaiden ICAN aktiiveihin. Myös Don't Bank on the Bomb -kampanjaa on seurattu ja siitä on tiedotettu.

Verkosto on pitänyt yhteyttä eduskunnan ulkoasianvaliokuntaan, ulkoministeriöön (mm. ulkoministeri Pekka Haavistoon) ja UM:n asevalvontayksikköön. Kesällä 2021 saatiin varmistus, että Suomi tulee osallistumaan tarkkailijana ydinasekieltosopimuksen sopijaosapuolten kokoukseen. Rauhanjärjestöt tapasivat asevalvontayksikön edustajia 19.11. liittyen ydinasekieltosopimukseen ja sopijaosapuolten kokoukseen (joka siirtyi sitten kesään 2022) sekä 22.11. liittyen ydinsulkusopimusneuvotteluihin.

Helsingin kaupunki allekirjoitti 19.5. ICAN:n kaupunkivetoimuksen ydinasekieltosopimuksen puolesta Kati Juvan valtuustoaloitteen pohjalta.

2.5. KUU-HANKE

Kuuntelusta se alkaa (KUU) -hanke tähtää yhteiskuntarauhaan hyvää, toinen toistaan ymmärtävää, mielentävää keskustelua edistämällä. Hanketta vetää Lääkäriin sosiaalinen vastuu (LSV) yhdistyksessä Tuikka Asikainen, joka esitteli hankkeen LSV:n hallitukselle vuoden alussa. Hän oli tehnyt koonnut aiheeseen liittyvän laajan infopakettin, joka sisälsi tietoa aiemmista hankkeista hyvän vuorovaikutuksen edistämiseksi sekä tutkimustietoa ja pohdintaa siitä, miksi hyvä vuorovaikutus tuntui olevan niin vaikeaa. Infopaketissa eritellään yksilöön, yhteiskuntaan, sosiaaliseen mediaan, globaaliin maailmantilanteeseen, evoluutioon ja antropologiaan liittyviä näkökohtia.

LSV:n pienryhmässä tästä tiivistettiin nimenomaan lääkäriin vastuualueeseen ja toimintaan sopivat osat ja hyväksyttiin yhteistyökumppaneiksi asiantuntijatahoja, jotka täydensivät lääkäriin osaamista aiheesta. Hanke liittyi YLE:n ja Erätaukosäätiön HYVIN SANOTTU, Kunniottavasti keskusteleva Suomi -kokonaisuuden kumppanihakkeeksi noin 150 muun toimijan kanssa. Mentalisaatioyhdistyksen entinen puheenjohtaja ja Mieli meissä. Tasapainoista arkea mielentämisen keinoin -kirjan kirjoittaja psykiatrian dosentti ja mentalisaatioterapiakouluttaja Matti Keinänen sekä mentalisaatioyhdistyksen nykyinen puheenjohtaja, erikoistutkija ja psykologi Jarno Tuominen muodostivat mentorointiryhmän

Kuu-hankkeelle ja tukivat myös LSV:n ympäristöjaoston hankkeille. Kuu hankkeen ja ympäristöjaoston sekä Ilmastolääkäreiden kanssa oli paljon keskustelua ja tukitoimintaa puolin ja toisin. Yhteistyö em asiantuntijoiden kanssa oli vuonna 2021 vilkasta. Vuoden 2021 aikana vetäjä on osallistunut noin joka toinen kuukausi HYVIN SANOTTU hankkeen keskusteluihin, asiantuntijaluentoihin ja tutustunut Ylen suorittamista tutkimuksiin. Kuun tuleva kiertue-toimintasuunnitelma käytiin läpi kokonaan mentalisaatioyhdistyksen mentoriryhmän kanssa.

LSV päätti helmikuussa 2021 pyytää myös Psykologin sosiaalinen vastuun (PSV) yhteistyökumppaniksi hankkeeseen. Vetäjä otti yhteyttä PSV:n puheenjohtajaan 2.3.2021 ja ehdotti psykologikumppanin etsimistä koko hankkeen suunnitteluun. PSV tiedotti Kuu-hankkeesta jäsenistöään ja käsitteli asiaa kokouksessaan ja kun psykologikumppania koko hankkeelle ei löytynyt, ehdotti tapahtumakohtaisten kumppanien etsimistä Kuu- kiertää tilaisuuksiin viidessä yliopistokaupungissa, joissa kiertue käy sekä tiedotusapua. Kuu hankkeen vetäjä oli 15.5. PSV:n kokouksessa esittelemässä tapahtumakumppaniasiaa. Sellaisia ei vielä vuonna 2021 löytynyt. Vetäjä on tiedottanut parin kuukauden välein Kuu toiminnasta LSV:tä, joka on tiedottanut siitä jäsenistöään.

Vuonna 2021 Kuu selkiytettiin omaksi erilliseksi LSV:n alaisuudessa olevaksi hanketoiminnaksi ja se sai oman sivun LSV:n nettisivuilla. Vetäjä toimitti sinne tekstiä, kuvia, blogikirjoituksia ja sieltä löytyi myös linkki LSV tiedotteeseen ja suunniteltiin, että sinne laitetaan tietoa jatkossa kaikesta muustakin Kuun tulevasta toiminnasta. Vetäjä haastatteli vuonna 2021 eri asiantuntijoita blogeihin.

Covid tilanne siirsi syksyksi aiotun Kuu kiertää ja kuuntelee- keskustelukiertueen vuoteen 2022. Näin kiertueen yksi tarkoitus on samalla luontevasti myös juhlistaa LSV:n 40 juhlavuotta ja kerätä uusia jäseniä. Hanke sai yhden vapaaehtoistyöntekijän, jonka kanssa suunniteltiin yhtä tulevaa vuoden 2022 tapahtumaa.

Hanke haki apurahaa Otto Malmin säätiöltä, mutta ei saanut. Kuu kiertää tilaisuuksien toiminta supistettiin minimibudjettiin ja vapaaehtoisuuteen perustuvaksi. Kuu-hankkeelle kerättiin varoja aineettomien lahjojen avulla. Hankkeesta ei ollut kuluja vuonna 2021. Ne tulevat kustannukset, joihin lahjoitusvarat ei mahdollisesti riitä, päätettiin kustantaa LSV:n yleisistä toimintakuluista.

3. TERVEYSPOLITIikka

3.1 TERVEYSPOLITIIKAN KESKEISET PAINOPISTEET

Terveysspoliittisen toiminnan painopisteet ovat tasavertainen terveydenhuolto ja kestävä, tasavertainen lääkepolitiikka. Toiminnan tavoitteina on lisätä terveydenhuollon ammattilaisten tietoisuutta tasavertaisen terveysspolitiikan kysymyksistä ja haasteista, ja tarjota päätöksentekijöille asiantuntijatietoa tähän liittyvissä terveysspoliittisissa kysymyksissä. Suurimpana toiminnan osa-alueena on paperittomien terveydenhuoltoon liittyvä PaPeTe -työ.

Jaos järjesti lääkäreille debattitilaisuuden otsikolla *Terve vai sairas lääkehuoltovarmuus?* Helsingin Messukeskuksessa Lääkäripäivillä tammikuussa 2021. Tilaisuudessa alustajina oli Meri Koivusalo, Mirella Miettinen ja Mia Bengström, keskustelua juonsi Salla Nazarenko. LSV oli mukana messuilla

virtuaalisella osastolla ja näkyvyyteen panostettiin mm. ostamalla logolle näkyvyyttä/mainostilaa Areena-lavalla ennen debatteja ja tauoilla.

Lisäksi LSV ry oli loppuvuodesta suunnittelemassa Sosiaalifoorumin järjestämää Sote-keskustelua, joka toteutui webinaarina tammikuussa 2022.

3.2 JAOSTON TYÖSKENTELY

Jaoston jäsenet ovat kokoontuneet sähköpostitse, käytössä on terveystietokanta@lsv.fi -sähköpostilista. Jaoston toimintaa koordinoi Heli Salmi.

3.3 GLOBAL CLINIC JA PAPERTE- HANKE

Vuosi 2021 oli Global Clinicin kymmenes toimintavuosi. Samalla yhteistyötä STEA:n rahoittaman PapeTe-hankkeen kanssa tuli täyteen viisi vuotta.

Global Clinicin asiakasmäärien lasku on jatkunut. Klinikalla kävi 368 asiakasta vuoden 2021 aikana. Loppuvuodesta klinikka oli avoinna vain ajanvarauksella Omikron-variantin aiheuttaman COVID-19-tapausten kasvun vuoksi. Tavallisimmat syyt hakeutua Global Clinicille olivat perusterveydenhuollossa hoidettavat sairaudet. Klinikkan toimintaan osallistui hieman alle 50 vapaaehtoista terveydenhuollon ammattilaista. Vapaaehtoisten tapaamisia järjestettiin yhteensä kuusi (6), joista kolme (3) oli etäyhteydellä. Lisäksi järjestettiin yksi perehdytystilaisuus lähitilaisuutena LSV:n toimistolla. Vapaaehtoisille järjestettiin myös työnohjausta.

Puhelinneuvonnassa tavoitettiin yhteensä 259 asiakasta tai heidän läheistään, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaista sekä järjestötoimijoita. Ryhmäterveysneuvonta ei toteutunut odotetunlaisesti alkuvuoden kokoontumisrajoitusten vuoksi. Loppuvuodesta järjestettiin kaksi psykologien pitämää hyvinvointiryhmää ja kaksi kättilöiden pitämää seksuaali- ja lisääntymisterveysryhmää.

Global Clinicin keräysvarojen käyttöä on suunnitellut talousryhmä (kts. liite 3), joka tapasi kaksi kertaa vuoden 2021 aikana. Vuoden 2021 alusta klinikkan ja PapeTe-hankkeen tulkkaukset- ja käännöspalvelut siirtyivät uusien palveluntarjoajien piiriin (Semantix Oy, Youpret Oy ja Kouvolan Tulkkikeskus Oy): yhteistyö on ollut sujuvaa, tulkkitaumat ovat helpottuneet ja palvelujen laatu on ollut hyvää.

4. YMPÄRISTÖ

4.1. YMPÄRISTÖTYÖN KESKEISET PAINOPISTEET

LSV:n ympäristötyö keskittyi poliittiseen vaikuttamistyöhön, tiedottamiseen/tiedon lisäämiseen ja kehityshankkeisiin.

4.2. JAOSTON TYÖSKENTELY

Jaosto kokoontui vuoden 2021 aikana 10 kertaa. Ilmastolääkärit -verkosto toimii LSV:n sateenvarjon alla ja ilmastolääkäreiden kokoukset ja toiminta oli kokonaisuudessaan yhteistä ympäristöjaoston toiminnan kanssa. Jaoston tapaamisissa jaettiin tietoa ajankohtaisista asioista ja sovittiin osaprojektien työnjakoa. Tapaamisissa koostettiin Ilmastolääkäreiden kuntavaaliteemat ja levitettiin niitä sekä koostettiin teesit hyvinvointialuevaaleja varten ja toimitettiin ne kaikille eri puolueille. Jaosto järjesti keskustelu- ja tiedonvälitystilaisuuksia muun muassa sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkisen, ympäristöministerin erityisavustajien sekä vihreän eduskuntaryhmän kanssa. Yhdessä Ilmastolääkäreiden kanssa ideoitiin paneelikeskustelua ravitsemuksesta Lääkäripäivät 2022 -tapahtumaan. Ympäristöjaoston toimintaa koordinoi Hanna Rintala.

4.3. HANKKEET

4.3.1. Ympäristöystävällisyys osana neuvolan arkea

Hanke toimi YM:n jatkorahoituksella keväällä 2021. Hankkeessa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän (PHHYKY) neuvolan käyntirunko muutettiin yhteistyöllä kestävää kehitystä ja ekososiaalisuutta tukevaksi. Hankkeen koordinaattorina toimi Hanna Rintala, ja hanketta toteutettiin yhteistyössä PHHYKY:n, Lahden kaupungin ympäristöneuvonnan ja Helsingin yliopiston Kudelma-verkoston kanssa.

4.3.2. Kestävä hyvinvointi lapsiperheissä

Hanke jatkoi neuvolaprojektia PHHYKY:ssä Kestävä Lahti -säätiön rahoituksella. Hankkeessa koulutettiin koko neuvoloiden ja perhekeskuksen henkilöstön uudistetusta käyntirungosta ja järjestettiin kansallinen webinaari, jossa esiteltiin hankkeiden ja yhteistyön tuloksia. Hankkeen koordinaattorina toimi Mikaela Grotenfelt-Enegren ja hanketta toteutettiin yhteistyössä PHHYKY:n, Lahden kaupungin ympäristöneuvonnan ja Helsingin yliopiston Kudelma-verkoston kanssa.

5. Kehitysyhteistyö

5.1 KEHITYSYHTEISTYÖN PAINOPISTEET

LSV:n kehitysyhteistyön kansanterveysmallien kestävä kehittäminen yhteistyössä paikallisten kumppaneiden kanssa laajentui vuonna 2021. Vuoden alusta alkoi uudet hankkeet Nepalissa, Keniassa, Intiassa ja Beninissä, hanketyön jatkua Somaliassa. Uusien hankkeiden myötä kehitysyhteistyön henkilöstöresursseihin toimistolle saatiin lisäystä: toinen ohjelmapäällikkö aloitti tammikuussa 2021.

LSV kehitti ohjelmallisempaa lähestymistapaa kehitysyhteistyölle hakiessaan ohjelmamuotoista valtionapua. Kehy-jaoston vapaaehtoisten, ohjelmapäälliköiden ja toiminnanjohtajan yhteistyöllä Lääkäriin sosiaalinen vastuu kokosi kehitysyhteistyöohjelman vuosille 2022-25 ulkoministeriön rahoitushakuun. Ohjelmalla on kaksi strategista tavoitetta, jotka edistävät haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksia terveyteen: 1) laadukkaiden terveyspalveluiden saatavuuden parantaminen ja 2)

kapasiteetin kasvattaminen terveyden edistämiseksi. LSV:n kehitysyhteistyön tavoitteet ovat linjassa maailman terveysjärjestön muotoileman Universal Health Coverage -kehikon kanssa ja edistävät terveysoikeuksien toteutumista Beninissä, Intiassa, Keniassa, Nepalissa ja Somaliassa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevassa väestössä. LSV:lle ei myönnetty ohjelmamuotoista valtionapua. LSV sai prosessista kallisarvoisia oppeja ja kattavan palautteen hakemuksesta, jota tullaan käyttämään työn edelleen kehittämiseksi.

LSV:n kehitysyhteistyöhön hankeryhmissä osallistuivat vapaaehtoiset lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja näiden alojen opiskelijat sekä muut terveysalan asiantuntijat ja muut aihepiiristä kiinnostuneet.

5.2 JAOSTON TYÖSKENTELY

Vuonna 2021 jaosto tapasi kahdeksan (8) kertaa, pääsoin etäyhteyksin. Maaliskuussa lisäksi järjestettiin hankehallinnon koulutus. Yhteensä jaoston toiminnassa oli mukana noin 40 vapaaehtoista. Jaostolla on käytössä kehitysyhteisty@lsv.fi sähköpostilista sekä hankekohtaiset sähköpostilistat. Ohjelmatukihakemusta varten kehitettiin ydinryhmälle oma s-postilista. Jaoston toiminta veti Matti Parry.

5.3 HANKKEET

5.3.1. Laadukas laboratoriotestaus -koulutushanke Beninissä

Vuonna 2021 käynnistyneen hankkeen tutkimustyö ja koulutus on osaltaan parantanut kliinisen laboratoriodiagnoosin laatua, mikä on auttanut saavuttamaan kestäviä vaikutuksia Beninin terveyssektorilla. Sairaaloiden mikrobiologiset laboratoriot voivat palvella sairaalaympäristöjen kehittämistä Beninissä laajemminkin. Yleinen hygieniataso sairaaloissa on puutteellinen ja tässä laboratoriot voivat auttaa testaamalla erilaisten pintojen ja välineiden puhtautta sekä esimerkiksi henkilökunnan käsiä. Näin voitaisiin osoittaa erityiset ongelmakohdat ja tehdä kohdennettuja toimenpiteitä hygieniatason parantamiseksi. Tutkimuksen tekeminen laboratoribiologien/teknikkojen, kliinikkojen ja farmaseuttien käytännöistä sepsiksen diagnosoinnissa ja hallinnassa tarjosi yleiskatsauksen antibioottiherkkyytestaukseen ja verenkierron infektioiden diagnosointiin Beninissä (tulosten julkaisu on valmisteilla). Vuoden 2021 aikana maan 25 kliinistä laboratoriota on kartoitettu veriviljelmien tekemiseen ja antibioottiherkkyystudkimuksen suorittamiseen liittyvien käytäntöjen arvioimiseksi. 12 valikoitua kokenempää kouluttajaa on koulutettu. Heidän tulisi edelleen kouluttaa 40 kliinisen laboratorion henkilöstöä ja hankkeessa seurataan tilanteen edistymistä ja koulutusten laatua. Kouluttajien koulutuksen aikana osallistujat tekivät ja kirjasivat 21 korkealaatuista toimenpidettä bakteriologian kliinisen laboratoriodiagnostiikkaan. Nämä toimenpiteet ovat tarkastaneet ja validoineet beniniläiset ja suomalaiset kouluttajat ja koulutuksen lopputyönä tuotettiin työohjeet, jotka jaetaan kaikkiin maan klinisiin laboratorioihin.

5.3.2. Seksuaalisen väkivallan ehkäisy nuorten parissa Intiassa

Projektin alussa vallitsevat sukupuolinormit ja asenteet GBV:tä kohtaan kartoitettiin perustutkimuksella projektialueilla Jaipurissa ja Uttar Pradeshissa. Tuloksena tunnistettiin viisi

avaintemaa: 1) väkivallan muodot, 2) GBV eri elämänvaiheissa, 3) tukipalvelut GBV-uhriille 4) mahdollisuus kaikille 5) sekä tasa-arvon edistäminen ja omaksuminen. Yleisön tietoisuutta parannettiin jakamalla viestintämateriaalia yhteisöissä laajasti toimiville alueille, kuten sairaaloihin, Anganwadi-keskuksiin, kouluihin, panchayat/osaston toimistoihin ja yhteisökeskuksiin viestien levittämisen varmistamiseksi. Projektiryhmän jäseniä koulutettiin aiheista sukupuoli, tasa-arvonormit, väkivalta ja kommunikaatiotaidot. Ryhmän jäsenet muodostivat nuoriso- ja vanhempainryhmiä, jotka osallistuivat oppimistilaisuuksiin projektiaiheista. Tuloksena edunsaajaryhmien tietoisuus ja ymmärrys naisiin kohdistuvan rikollisuuden asemasta, sukupuoleen perustuvasta väkivallasta, ymmärrys sukupuolesta ja sukupuolinormeista kasvoi. Osallistuttuaan eri tapahtumiin edunsaajien toivotaan ymmärtävän tarpeen haastaa puolueelliset sukupuolinormit. Sidosryhmille (etulinjan terveystyöntekijät, paikallisen hallinnon edustajat, paikalliset johtajat, opettajat ja yhteisön vaikuttajat) esiteltiin hanke ja sen teemat monipuolisesti. Tuloksena osallistujat ilmaisivat, että nämä tiedot ja strategiat auttavat ymmärtämään heidän rooliaan sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyssä. Lisäksi järjestettiin tapaamisia, joihin osallistui lainvalvontaviranomaisia, kansanterveysviranomaisia sekä edunsaajaryhmien nuoria ja vanhempia. Tuloksena syntyi keskustelu edunsaajien ja palveluntarjoajien välillä. Edunsaajat olivat tietoisia oikeuksistaan ja saattoivat ilmaista huolensa suoraan palveluntarjoajille.

5.3.3. Vammaisten naisten ja tyttöjen seksuaalioikeuksien edistäminen Keniassa

Vuosi 2021 on hankkeen ensimmäinen vuosi. Tavoitteena on edistää vammaisten tyttöjen ja naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksien toteutumista, ml. seksuaali- ja äitiysterveys, perhesuunnittelu ja sukupuolittuneen väkivallan ehkäisy. Hanke pyrkii vähentämään vammaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa moniperustaista syrjintää, jota vammaiset tytöt ja naiset kokevat seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja oikeuksien edistämisen puitteissa. Tavoitteena on myös vahvistaa vammaisjärjestöjen ja muiden kansalaisjärjestötoimijoiden kapasiteettia edistää näiden oikeuksien toteutumista ja varmistaa vammaisten tyttöjen ja naisten pääsyä laadukkaisiin terveyspalveluihin. Vastuunkantajien, sekä yhteisöissä että viranomaisten parissa, tietoisuutta lisätään kouluttamalla avainhenkilöitä ja levittämällä koulutusmateriaalia. Terveyspalvelujen tarjoajia opastetaan konkreettisesti parantamaan palveluihin pääsyä ottaen huomioon eri vammaisuuden muotoja, mm. liikkumisrajoitteisuuden, aistivammat ja kehitysvammat.

Peruskartoitus, joka toteutettiin hankkeessa alkuvuonna, antaa arvokasta taustatietoa asenteista, ongelmista sekä ohjaa hankkeen toimintoja tulevina vuosina. Hankkeessa on kaksi paikallista kumppania, Women Challenge to Challenge-järjestöllä (WCC) on harvinaista erityisosaamista ja kokemusta vammaisten naisten asemasta ja oikeuksista ja juuri tämän lisäarvon takia se on valikoitunut kumppanijärjestöksi. Toisena toteuttavana kumppanina on African Network Development on Sustainable Economic Activities (ANDSEA), jonka vahvuus on yleisimmin kehityskysymyksissä, mm. naisten oikeuksien edistämisessä.

Hankkeen ensimmäisenä vuonna ei pystytty korona asettamien matkustusrajoitusten takia tekemään monitorointimatkoja.

5.3.4. Nepaliläisten mielenterveyshanke

Ulkoministeriö myönsi Nepaliläisten mielenterveyshankkeelle avustuksen vuosille 2021-2023. Hankkeen alkaessa koronasulun aikaan, jolloin matkustaminen on mahdotonta, kaikki suunnittelu ja

hankeseuranta tapahtuu virtuaalisesti vähintään vuoden 2021 ajan. Ennen hankkeen aloitusta arvioimme kumppanin hallinnollista kapasiteettia toimia ilman LSV:n monitorointia ja kapasiteettitukea paikan päällä ensimmäisen vuoden ajan. LSV arvioi uuteen hankkeeseen liittyvien talous- ja hallintoriskien olevan täten liian korkeita ja päätti olla aloittamatta hanketta. Näillä perusteilla UM on lopettanut valtionavustuksen maksamisen hankkeelle.

5.4.5. Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistäminen Baran ja Parsan maakunnissa Nepalissa

Hankkeen tavoitteena on lisätä tietoisuutta näön ja kuulon terveydestä sekä edesauttaa kuulo- ja näkövammaisten 3-14-vuotiaiden lasten mahdollisuuksia koulunkäyntiin Baran ja Parsan maakunnissa Etelä-Nepalissa. Tällä alueella koulua käymättömien lasten osuus on suuri, ja väestö on köyhää. Suurin osa alueen koululaisista on poikia, ja hankkeen kautta tuetaan myös tyttöjen tasa-arvoista oikeutta koulunkäyntiin. Hanke toimii vuosina 2017-2018 toteutetun hankkeen jatkona.

Vuonna 2021 koulutettiin vapaaehtoisia terveysisiä tunnistamaan lapsia, joilla on kuulon tai näön ongelmia. Nämä vapaaehtoiset asuvat yhteisöissä, jossa hanketta toteutetaan. Hanke keskittyi myös opettajien ja perheenjäsenten kouluttamiseen vammaisten oikeuksista ja tuen tarpeesta. Hankkeessa tuotettiin paljon informatiivista viestintämateriaalia eri kohderyhmille, viittomakielen sanakirja ja koulutusmateriaalia opettajille. Baraan perustettiin oma näön ja kuulon hoitokeskus sekä kuntoutuskeskus paikallisten viranomaisten tukemana, toiminta käynnistyy laajemmin vuonna 2022. Paikallisena yhteistyökumppanina toimii B. P. Eye Foundation-järjestö, jolla on vuosikymmenien kokemus aistivammaisten lasten kuntouttamisesta ja silmälääkärien ja optikoiden kouluttamisesta. Lisäksi hankkeessa on yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa koskien vammaisten oikeuksia, kuntoutusta ja inklusiivista koulutusta ja yhteistyön tavoitteena on tietoisuuden lisääminen näistä aiheista paikallisten päättäjien ja asukkaiden keskuudessa. Hanke aloitti myös intensiivisen yhteistyön paikallisen Kuurojen Liiton kanssa, sekä hankkeen kumppanin henkilökuntaa koulutettiin ihmisoikeuksista, lasten oikeuksista sekä inklusiivisuudesta mm. koulunkäynnissä.

5.3.6. Somalian tuberkuloosiohjelma

Somalian tuberkuloosiohjelma hankevuonna 2021 pääosin kahden päärahoittajan tuella: ulkoministeriö ja Global Fund (GF) to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria. Covid-19 pandemian matkustusrajoitusten takia vuonna 2021 ei ollut mahdollista toteuttaa vapaaehtoisten kanssa suunniteltuja seurantamatkoja Suomesta, mutta matkustusrajoitusten helpottuessa loppuvuodesta ohjelmapäällikkö teki kaksi monitorointimatkaa Somalimaahan. Koronasta huolimatta alkuperäiset hankesuunnitelmat pystyttiin kuitenkin pääpiirteissään toteuttamaan paitsi hankkeen väliarviointi ei toteutunut matkustusrajoitusten vuoksi.

Ohjelman päätavoitteena on Somalian kansallisen tuberkuloosiohjelman tukeminen. Vuonna 2021, samoin kuin edellisinä vuosina, LSV vastasi Somaliassa kahdesta tuberkuloosipoliklinikasta Hargeisassa ja Mogadishussa. Poliklinikoiden ohella LSV jatkoi Hargeisan kansallisen viitelaboratorion toiminnan kehittämistä yhteistyössä terveysviranomaisten ja Maailman terveysjärjestön (WHO) kanssa.

Tuberkuloosipotilaiden hoitoon hakeutuminen yleisesti ottaen väheni vuonna 2021 ja osittain sen syyksi on arvioitu pelko mahdollisesta koronatartunnasta, osittain syynä voi olla terveystalouden

kuormittavuus. Aluesairaaloiden tuberkuloosiosastot olivat monin paikoin Somalimaassa jouduttu muuttamaan koronapotilaitten hoitoon. Laadukas laboratoriotyö tuberkuloosin diagnosoinnissa ja ennen kaikkea lääkeresistenssikantojen tutkimisessa jatkui.

5.3.7. Ihmisoikeusperustainen yhteisöllisen mielenterveyshoidon vahvistaminen Somalimaassa

Hankkeen päätavoitteena on yhteisöperustaisten mielenterveyspalveluiden kehittäminen, tietoisuuden lisääminen ja stigman vähentäminen yhteistyössä kansallisten terveysviranomaisten kanssa, jolloin myös toiminta integroituu luontevasti julkiseen terveydenhuoltoon vahvistaen sen kapasiteettia. Samoin koulutetaan myös terveysalan ammattilaisia. Hankkeen keskiössä ovat ihmisoikeusperustaisuus sekä tyttöjen ja naisten oikeuksien edistäminen.

Somalian mielenterveyshanke on saanut rahoituksen Suomen valtion kehitysyhteistyövaroista ja vuosi 2021 on hankkeen viimeistä edeltävä. Yhteistyökumppanina toimii General Assistance and Volunteer Organisation (GAVO), jolla on pitkä kokemus mielenterveystyöstä Somalimaassa. GAVO toimii myös aktiivisesti Somalimaan terveysministeriön mielenterveyden koordinaatioryhmässä.

Hankkeen tuella rakennettu Hargeisan psykososiaalisen tuen keskuksen toiminta pääsi vauhtiin vuoden alkupuolella - uudet mielenterveystyöntekijä ja sosiaalityöntekijät koulutettiin. Koska mielenterveyspalveluiden tarve ilmeni suuremmaksi kuin oli alkuperäisessä hankesuunnitelmassa arvioitu, rekrytoitiin keskuksen työskentelemään osa-aikaisena myös lääkäri. Yhteisössä jatkettiin äitiys- ja lastenneuvoloissa työskentelevien terveystyöntekijöiden kouluttamista identifioimaan mielenterveyspalveluja tarvitsevia äitejä. Koronan vuoksi kaikkia yhteisöissä tapahtuvaa työtä ei voitu toteuttaa suunnitelmien mukaan, mutta GAVO tuki koronan torjunnassa yhteisöjä mm. jakamalla henkilökohtaisia suojavälineitä ja informaatiota koronan leviämisestä.

5.3.8. Somalian Covid-19 -hanke

Yhteistyö YK:n Väestörahasnon (UNFPA) kanssa Covid-19 työssä Somalimaassa jatkui. Hankkeessa tuemme Somalian terveysviranomaisten koronatyötä Somalimaassa. Järjestimme koulutuksia koronartuntojen riskeistä ja ennaltaehkäisevistä toimista lisääntymisterveysikäisille naisille, vammaisille ja liikkuvalla väestölle sekä julkisen viestinnän tavoittamattomissa oleville ihmisryhmille. Terveydenhuollon ammattilaisia ml. yhteisöjen terveystyöntekijöitä ja kättilöitä koulutettiin Maailman Terveysjärjestön (WHO) ohjeistusten mukaisesti koronan ennaltaehkäisyyn, torjuntaan ja taudin hoitoon.

Laboratoriohenkilökunnan koulutus koronanäytteen ottoon, näytteitten kuljetukseen sekä näytteitten tutkimiseen uusilla PCR-menetelmillä alkoi vuoden viimeisellä neljänneksellä tarvittavien testaus- ja tutkimisvälineiden saavuttua maahan. Hankkeeseen palkattiin uusia työntekijöitä em. lisäksi myös koronan tartunnan jäljitystyöhön, mikä nosti LSV:n Somalian henkilöstömäärän yhteensä 82 henkilöön vuonna 2021.

5.3.9. Web sms Data collection by and from the People with Disability in Homa Bay & Siaya Counties, Kenia

Fingo myönsi Power Bank avustuksen hankekokeilulle osana Suomen ulkoministeriön rahoittamaa Kenian vammaisten naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyshanketta. Kokeilussa kerättiin tietoa

tekstiviestipohjaisen kyselylomakkeen kautta vammaisilta henkilöiltä Homa Bay läänin maaseudulta. Tietojen analysoinnin pohjalta kirjoitettiin yhteenveto vammaisten hyvinvoinnista ja tehtiin suosituksia kenialaisille viranomaisille.

Hankekokokeilun kautta tavoitettiin 210 vammaista henkilöä ja 150 vammaisen läheistä sekä 20 paikallista järjestöä tai yhdistystä, kaksi paikallista koulua ja Homa Bayn paikallinen vammaisneuvosto.

Hankekokkeilussa haasteita tuottivat vastaajien lukutaidottomuus, epäluotettavat verkkoyhteydet, pitkäksi osoittautunut kysely ja haasteet jakaa sitä kahteen osioon sekä COVID-19-tilanteesta johtuvat kokoontumisrajoitukset. Kokeilun kautta pystytään jatkossa paremmin suuntaamaan interventioita koskettamaan vammaisten terveyttä, koulutusta ja toimeentuloa.

6. Tiedotus ja viestintä

6.1 TIEDOTUKSEN JA VIESTINNÄN KESKEISET PAINOPISTEET

LSV:n perusviesti on "Oikeudenmukaiseen maailmaan lääkärin keinoin". LSV:n viestinnän kohderyhmiä ovat järjestön nykyiset ja potentiaaliset jäsenet, muut terveysalan ammattilaiset sekä eri toiminta-alueidemme toimijat, poliittiset päättäjät ja suuri yleisö.

Viestinnässä panostettiin vuonna 2021 sosiaalisen median, etenkin Instagramin (100 postausta) ja Facebookin strategisen käytön kehittämiseen sekä eri viestintäkanavien integroimiseen. Tässä hyödynnettiin 180 Degrees Consultingia, joka kyselyn ja sosiaalisen median datan pohjalta teki LSV:lle suosituksia sosiaalisen median strategiseen käyttöön. Vuonna 2021 panostettiin visuaaliseen materiaalin tuotantoon, etenkin videotuotantoihin, muun muassa TPM -videot (3 kpl), LSV: esittelyvideo, jaostojen esittelyvideot (julkaistaan 2022) ja lyhyitä sosiaaliseen mediaan sopivia videoita jäsenyydestä, vaikuttamisesta, vapaaehtoisuudesta ja lahjoittamisesta.

LSV:n sähköinen uutiskirje ilmestyi kaksi kertaa (kesä ja syksy). LSV:n tiedotuslistaa käytettiin 180 DC markkinatutkimuksen toteuttamiseen keväällä 2021. Jatkettiin myös aktiivista viestintää LSV:n tapahtumista opiskelijoille tiedekuntien sähköpostilistojen kautta.

Vuonna 2021 järjestettiin kaksi uusien iltaa, johon osallistui sekä opiskelijoita, että valmistuneita lääkäreiltä eri paikkakunnilta. Ensimmäinen näistä toteutettiin kokonaan virtuaalisesti, ja siihen iso osa osallistujista tulivat FiMSIC-tapahtuman kautta. Syksyn uusien ilta toteutettiin hybriditapahtumana, jossa oli myös läsnäosallistumismahdollisuus Helsingissä ja Oulussa.

LSV osallistui Helsingin Lääkäripäiville tammikuussa omalla virtuaalisella messuosastolla ja fyysisesti Lastenlääkäripäiville Tampereella marraskuussa.

6.2 LSV-TIEDOTE

LSV-tiedote ilmestyi vuonna 2021 kahdesti, keväällä ja syksyllä. Kummassakin numerossa esiteltiin kehitysyhteistyöhankkeita, rauhantyötä, ympäristö- ja ilmastotyötä sekä paperittomien terveyttä edistävää työtä.

6.3 ULKOINEN VIESTINTÄ JA MEDIATYÖ

Viestintä LSV:n omissa kanavissa ja muussa mediassa kuuluu kaikkien toiminta-alueidemme työskentelyyn. Viestintä- ja mediatyötä tekivät myös vuonna 2021 sekä vapaaehtoiset että toimiston työntekijät. Vuonna 2021 LSV näkyi mediassa monesta eri aiheesta.

Helsingin sanomissa julkaistiin 6.1. artikkeli paperittomien terveyspalvelujen järjestämisestä, jossa haastateltiin LSV:n PapeTe-hankkeen suunnittelija Meri Korniloffia. Seuraavana päivänä LSV oli mukana lääkärijärjestöjen ilmastohätäjulistuksessa. Helsingin Sanomat ja Seura julkaisivat uutisen aiheesta. LSV sai paljon näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Kuntavaalien lähestyessä ympäristöjaosto julkaisi kuntavaaliteemat, joilla tehtiin kampanjaa sosiaalisessa mediassa ja Lääkärilehti julkaisi aiheesta artikkelin. 10.5.2021 julkaistiin Mediuutisissa ympäristöjaoston vetäjä Hanna Rintalan haastattelu.

Kehitysyhteistyön osalta vapaaehtoinen Heidi Saarinen kirjoitti Intian seksuaaliterveyshankkeesta jutun Suomen gynekologiyhdistyksen Sykli-lehden kesäkuun numeroon. Samassa lehdessä julkaistiin Kiia Lipposen artikkeli LSV:n Kenian seksuaaliterveyshankkeesta. Rauhanjaoston Kati Juva ja Vappu Taipale kirjoittivat Helsingin sanomiin 2.11.2021 IPPNW perustajajäsen Jevgeni Tšasovin muistokirjoituksen.

LSV:n hallituksen jäsenen, psykiatriaan erikoistuva lääkärin Emma Salusjärven ja Hélène Virrantauksen, yleislääketieteeseen erikoistuvan psykiatriaan perehtyvä lääkärin, blogi tunnetaitojen tarpeellisuudesta keskustellessa rasmismista vatauksena keskusteluun Marja Sannikkan keskusteuhjelmassa marraskuussa sai huomattavsi Instagram- näkyvyyttä. Blogia luettiin LSV:n verkkosivuilla lähes 5000 kertaa.

Mediuutiset valitsi LSV:n hallituksen jäsenen, ympäristöjaoston ja ilmastolääkäreiden vetäjän Hanna Rintalan terveydenhuollon 100 vaikuttajan joukkoon uudistajat -kategoriassa.

6.4. OPISKELIJATOIMINTA

FiMSIC järjesti lääkisläisille kansallisen kehy-tapahtuman maaliskuussa. Helsingin FiMSIC projektitiimi järjesti tapahtuman alustan, hankki etäiltaan LSV:n kehy-projektiteemoihin sopivat puhujat (Valentina Oroza ja Ville Holmberg puhuivat pakolaisten ja paperittomien terveydenhuollossa), mainosti tapahtumaa Suomen kaikille lääkisläisille FiMSIC:in mainostuskanavien kautta, houstasi tapahtuman sekä keräsi palautteet. Tapahtuman alussa LSV:ta oli esittelemässä Kati Juva ja kehy-hankkeita esitteli tapahtuman lopussa Matti Parry. Tapahtumaan osallistui yhteensä 86 lääkisläistä Helsingistä, Tampereelta, Kuopiosta, Oulusta ja Turusta, sekä jokunen alumni.

LSV tuki rahallisesti FiMSIC:n matalan kynnyksen koulutusta terveestä seksuaalisuudesta lääkisläisille syksyllä 2021. Sukupuolitaudeista lääkiksessä on riittävästi opetusta, mutta seksuaaliterveydestä,

seksualisuudesta, potilaan kohtaamisesta näiden haavoittuvaisten teemojen ympärillä ja niiden merkityksestä vastaanotolla opetussuunnitelmaan ei vielä mahdu.

Syksyllä LSV tuki taloudellisesti FIMSIC:n järjestämää uutta M.U.L.L.E. -projektia, jossa lääketieteen opiskelijat käyvät pitämässä kahdeksaluokkalaisille oppitunteja mielenterveydestä. Projektiin liittyvä kouluttajakoulutus järjestettiin kansallisesti 11.–12.9. hybridimuotoisena.

Oulussa kaksi uutta aktiivista nuorta opiskelijaa järjestivät LSV:n syksyn uusien illan yhteydessä uusien illan etänä Oulusta käsin.

Hallitus päätti etsiä uusia keinoja tavoittaa lääketieteen opiskelijoita ja päätettiin perustaa Whatsapp ryhmä. Ryhmä otetaan aktiiviseen käyttöön vuonna 2022.

7. Talous

7.1. TOIMINTAVUODEN TALOUS

Vuosi 2021 oli LSV:n talouden näkökulmasta hyvä. LSV:n tilikauden 2021 liikevaihto (kokonaistuotot) oli 1 241 611 euroa; kasvua tilikaudesta 2020 oli 39%. Liikevaihto kasvoi etenkin uusien kehitysyhteistyöhankkeiden alkamisen myötä. Varainhankinta tuotti hieman budjetoitua enemmän ja yleisen järjestötoiminnan kulut olivat hieman budjetoitua alhaisemmat. Lisäksi ulkoministeriö kohtuullisti korona-pandemian järjestökentälle aiheuttamien varainhankintahaasteiden vuoksi kehitysyhteistyöhankkeiden omarahoitusvaatimuksen 15%:sta 7,5%:iin (3,75% rahallinen + 3,75% vapaaehtoistyö), johtaen säästöihin kehitysyhteistyöhön kohdennettavissa varainhankinnan tuotoissa. Muutokset omarahoituksen kohdentamisessa hankkeille vaikuttivat merkittävästi tuloutettuihin varainhankinnan tuottoihin tilikauden talousarvioon verrattuna. Näiden tekijöiden myötä tilikauden 2021 tulos oli vahvasti, 16 885 EUR, ylijäämäinen (2020: -842,95 EUR). Tilikauden 2021 tilikauden jälkeen LSV:llä on vankka taloudellinen puskuri, joka antaa taloudellista turvaa ja joustoa seuraaville vuosille (oma pääoma 31.12.2021: 152 774).

LSV:n tuotot koostuivat aikaisempien toimintavuosien tapaan pääosin valtionavustuksista, ulkomaisista avustuksista sekä jäsenmaksuista ja muista oman varainhankinnan tuotoista. Valtaosa yhdistyksen toimintakuluista kohdistui aiempien tilikausien tapaan hanketyöhön. Yhdistyksen yleiset, hanketyön ulkopuoliset, toimintakulut olivat 29 319 eur (2,4% liikevaihdosta), ja jaostojen toimintakulut (mukaan luettuna Global Clinicin lahjoitusvaroilla tehtävä työ) olivat 20 238 euroa (1,6% liikevaihdosta).

Kotimaiseen hanketyöhön saatiin STEA:lta kohdennettua toiminta-avustusta LSV:n ja Global Clinicin yhteiselle PapeTe-toiminnalle. STEA:n toiminta-avustusta käytettiin tilikauden 2021 aikana 120 451 euroa (2020: 117 044 euroa). Nk De minimis -avustusta saatiin Kestävä Lahti -säätiöltä ja ympäristöministeriöltä ympäristökysymyksiin keskittyviin hankkeisiin yhteensä 25 000 euroa. Kansainväliseltä ICAN-järjestöltä saatua rahoitusta käytettiin ydinasekieltosopimuksesta

tiedottamiseen Suomessa (2841 euroa). Näiden Suomessa toteutettujen hankkeiden osuus yhdistyksen liikevaihdosta oli 12%.

LSV:n itse ja yhdessä hankekumppanien kanssa toteuttama kehitysyhteistyö oli edelleen rahallisesti suurin toimintamuoto muodostaen 82% LSV:n liikevaihdosta (2020: 73%). Ulkoministeriöltä saatiin vuonna 2021 kehitysyhteistyön valtionavustusta kuudelle hankkeelle; hanketukia käytettiin tilikaudella yhteensä 796 496 euroa, joka on 113% edellisvuotta enemmän (2020: 374 063 euroa). Lisäksi kehitysyhteistyöjärjestöjen kattojärjestö FINGO tuki LSV:n hanketyötä Keniassa 8600 eurolla. Nummelan parantolan säätiö tuki Somalian tuberkuloosihanketta 6810 eurolla. LSV:n tuberkuloosiohjelmalle saatiin edelleen kansainvälistä tukea Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria –säätiöltä (61 574 EUR). Lisäksi YK:n väestörahoitus UNFPA jatkoi rahoitusta LSV:n koronapandemian vastaiselle työlle Somaliassa (88 567 EUR).

LSV:n koordinoimissa kehitysyhteistyöhankkeissa valtaosa rahoituksesta kanavoidaan kohdemaiden toimintaan. Kehitysyhteistyöhankkeiden kohdemaiden kulut olivat 706 974 euroa (2020: 363 168 euroa) sisältäen sekä ulkoministeriön että kansainvälisten rahoittajien hankkeista aiheutuneet kulut kohdemaissa. Kohdemaan kulujen ohella hanketyöstä aiheutui LSV:lle matka- ja monitorointi-, palkka-, hallinto- sekä tiedotuskuluja, joiden yhteismäärä oli 281 897 euroa (2020: 169 937 euroa). Vapaaehtoistyötä kirjattiin Ulkoministeriön rahoittamille hankkeille sallittu 3,75% osuus hankkeiden kokonaiskuluista (32 290 EUR).

7.2. TALOUSHALLINTO

Vuonna 2021 päivitettiin ja luotiin seuraavia taloushallinnon ohjeistuksia: Jaettavien kulujen toimintaohje, hankintaohjeistus, Somalian toimiston talousohjeistus sekä sidonnaisuuksiin liittyvä toimintaohje. Lisäksi LSV:n talousohje ajantasaistettiin ja ohjeistuksen viimeistely ja hyväksyntä tehdään vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Vuoden 2021 aikana kilpailutettiin yhdistyksen kirjanpito ja kilpailutuksen myötä uuden toimijan (Reilu Hallinto oy) kanssa aloitettiin 1.1.2022.

7.3. VARAINHANKINTA

Varainhankinnan metodeja ja prosesseja kehitettiin vuoden 2021 aikana. LSV:n aineettomia lahjoja kehitettiin loppuvuodesta 2021 ja verkkokauppaa uudistettiin. Vuonna 2021 jäsenille lähtevää TPM-kirjettä laajennettiin kaksikieliseksi (suomi, ruotsi) ja kaksi-sivuseksi ja kirje lähetettiin kolmesti vuodessa, yhden kirjeen verran enemmän kuin aiempina vuosina. Mainostusta sosiaalisessa mediassa lisättiin ja MobilePay lahjoittamisen mahdollisuutta on tehty näkyvämmäksi.

LSV:n varainhankinnan tuotoista valtaosan muodostavat jäsenmaksut, Työpäivä Maailmalle -kampanjatuotot sekä muut yksityiset lahjoitukset.

Aiemmin mainitut muutokset omarahoituksen kohdentamisessa ulkoministeriön rahoittamille hankkeille sekä myös Global Clinicin budjetoitua pienemmät kulut vaikuttivat merkittävästi toimintavuoden aikana tuloutettuihin varainhankinnan tuottoihin talousarvioon verrattuna. Vuodelle

2021 tuloutetut, suoriteperusteiset varainhankinnan tuotot, olivat kokonaisuudessaan 89 043 euroa (2020: 78 109 euroa), kun tilikauden talousarviossa varainhankinnan tuottoja kirjattiin käytettäväksi noin 131 000 euroa (poislukien säätiörahoitus).

Kohdennetut, käyttämättömät lahjoitukset siirrettiin tilikauden 2021 osalta taseeseen seuraavana tilikautena kohdennuksen mukaisesti käytettäväksi. Kaiken kaikkiaan kohdennettuja lahjoituksia siirtyy vuodelle 2022 yhteensä 139 497 euroa, sisältäen myös aiempien tilikausien aikaiset kohdennetut, käyttämättömät lahjoitukset. Valtaosan siirtävistä lahjoituksista muodostaa Global Clinicin lahjoitukset (52 530 euroa) sekä Työpäivä maailmalle -kampanjan lahjoitukset (84 955 euroa). TPM-kampanjatuotot olivat maksuperusteisesti vuonna 2021 35 886 EUR (2020: 30 067 eur), eli kampanjatuotot nousivat vuodesta 2020 17%:lla.

Varainhankinnasta vuodelle 2021 tuloutetut (suoriteperusteiset) tuotot jakautuivat seuraavasti:

	2021	% osuus	2020	% osuus
Verkkokauppa, kannatustuotot	1 206 €	1 %	2 085 €	3 %
Verkkokauppa, aineettomat lahjat	2 985 €	3 %	400 €	1 %
Kampanjatuotot, TPM	19 953 €	22 %	7 486 €	10 %
Suorat lahjoitukset	3 652 €	4 %	2 171 €	3 %
Suorat lahjoitukset, kohdennetut	16 027 €	18 %	23 437 €	30 %
Suorat lahjoitukset, hankekummit / kuukausil.	1 970 €	2 %	520 €	1 %
Jäsenmaksutuotot	43 251 €	49 %	42 010 €	54 %
Tuloutetut varainhankinnan tuotot yhteensä	89 043 €	100 %	78 109 €	100 %

Maksuperusteisesti varainhankinta tuotti tilikautena 2021 100 011 EUR. Maksuperusteiset varainhankinnan tuotot vähenivät tilikaudesta 2020 noin 2000 eurolla. Tämä johtui Global Clinicin toimintaan tulevien lahjoitusten vähenemisestä (noin -8400 eur vrt tilikauteen 2020). Muilta osin maksuperusteiset varainhankinnan tuotot kasvoivat hieman edeltävään tilikauteen nähden.

LIITTEET

LIITE 1: JÄSENYKSET JA EDUSTUKSET VUONNA 2021

International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)

Health Action International (HAI)

Fingo ry

Seksuaalioikeusverkosto (LSV:n edustaja Kia Lipponen)

Suomen Somalia-verkosto

Somalia NGO Consortium

INSO Somalia

Lääkäriliitto, Kehitysyhteistyön neuvottelukunta

Lääkäriseura Duodecim

Fingon jäsenjärjestöjen edustajana Globaali Terveys-verkostossa (Matti Parry, varalla K-L Juvonen)

LIITE 2: HALLITUS TOIMINTAVUONNA 2021

Hallituksen puheenjohtaja Line Kurki

Varapuheenjohtaja Immi Kormi

Varajäsenet:

Juha Gogulski

Juho Heliste

Varsinaiset jäsenet:

Tuikka Asikainen

Arto Heinonen (opiskelija)

Kati Juva

Matti Parry

Hanna Rintala

Tuuli Rämö (opiskelija)

Heli Salmi

Emma Salusjärvi

LIITE 3: GLOBAL CLINICIN TALOUSRYHMÄ

Kustaa Piha

Tarja Korpaeus-Hellsten

Laura Grönlund

LSV:n talouspäällikkö ja PapeTe-hankkeen

asiantuntija

LIITE 4: KEHITYSYHTEISTYÖHANKKEIDEN HANKETYÖRYHMÄT 2021

SOMALIA: Tuberkuloosihanke

Tuuli Heinikari

Tarja Lounasvaara

Terhi Tiittanen

SOMALIA: Mielenterveyshanke

Kaija-Liisa Bruun

Anu-Liisa Moisio

Laura Happonen (PSV)

Sirkku Kivistö (PSV)

INTIA: Nuorten seksuaalioikeuksien edistämis -hanke

Heidi E. Saarinen
Merja Tikkanen-Vilagi
Jonne Peltoniemi
Heidi J. Saarinen

KENIA: vammaisten naisten seksuaali- ja lisääntymisterveys-oikeus -hanke

Taru Miller
Henri Ailio
Kiia Lipponen
Kati Monthan
Jenna Niemelä

NEPAL: Erityislapsihanke

Ella Yli-Heikkilä
Eveliina Nousiainen
Eevi Yli-Lassila
Elisa Jokinen
Emilia Seppänen
Emma Kuusela
Vera Korpisalo
Moona Ketola
Aino Laiho

NEPAL: Mielenterveys-hanke

Era Mikkonen
Heidi J. Saarinen
Juho Heliste
Mika Rautanen
Niina Markkula
Suvi Kehälinna
Venla Lehti

BENIN: Laadukas laboratoriotestaus -koulutushanke

Kaisa Haukka
Heli Salmi
Sointu Mero
Riku Elovainio
Anna Tirronen

LIITE 5: KANNANOTOT, TIEDOTTEET JA LAUSUNNOT

7.1.2021 Ilmastokriisi on terveyskriisi, joka koskee myös suomalaisia

22.1.2021 Ydinaseet ovat nyt laittomia – 121 politiikan, tieteen ja kulttuurin vaikuttajaa vaatii Suomea liittymään YK:n ydinasekieltoon

8.6.2021 Päijät-Hämeen neuvoloissa pioneerityötä kestävien elämäntapojen hyväksi

15.10.2021 Hyvinvointialueiden tulee osallistua Suomen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseen

Oikeus olla - kansalaisaloite oikeudenmukaisemman translain puolesta tukijoukoissa mukana LSV.

Seksuaalioikeusverkoston kannanotto (valtioneuvostolle) koskien heikentyneitä seksuaalioikeustilannetta Puolassa

Kommentoitu Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelmaluonnosta.